

LOLA SACSÓ & FINA LEGAL

presenten:

«DERIVACIONS CÀRNIQUES»

LOLA.—Tia, passo de platja! Estic farta de deixar-me la pell a la gilet i de fer règims de camp de concentració.

FINA.—Però si estàs molt bé.

L.—Sí, molt bé, molt bé! Quan m'ajec, les carns em vessen i s'escampen per la tovallola, i quan intento recollir-les per anar a banyar-me, pengen, degoten, pendulen i tronto llen de tal manera que no puc evitar de posar-me vermella. Pateixo, Fina. T'ho juro que pateixo.

F.—Apa, fot-li canya! Exagerada!

L.—Doncs jo recullo i toco el pirandó. Tu fes el que vulguis.

F.—Va bé, però primer mengem alguna cosa. Em moro de gana!

L.—I jo! Porto una setmana de Bioganan...

F.—Doncs som-hi! Mira, allà hi ha un... ¿Burguer-Quim? Ostres, que bèsties! Què els costaria de posar «Hamburgueseria» o «Entrepaneria» o alguna cosa semblant?

L.—Ara que m'hi fixo, és guapo aquest recurs que té la llengua d'estirar una paraula d'una altra com si fossin els mocadors d'un número de màgia. *Hamburg, hamburguesa, hamburgueseria...*

F.—Sí. D'això, tècnicament, se'n diu DERIVACIÓ.

L.—Apa, set-ciències, explica-me'n alguna cosa més!

F.–Doncs, mira, el procés és ben senzill. A un LEXEMA determinat com ara *carn* se li enganxen diversos afegitons significatius i obtenim noves paraules: *càrnic*, *carnal*, *carnós*, *carnisser*, *carnisseria*...

L.–Ahh!... I quin nom tècnic tenen aquests «afegitons significatius»?

F.–Doncs, mira, en general en diem AFIXOS.

L.–Concreta, concreta...

F.–Doncs, si van al darrere del LEXEMA, com ara *carnal*, en diem SUFIXOS, si van al davant, com ara *sobrepès*, PREFIXOS, i si van entre el LEXEMA i un SUFIX es diuen INFIXOS.

L.–Per exemple?

F.–Per exemple... *carnisseria*.

L.–Que guai! Mmmmm... demanem una altra cerveseta i un altre entrepà? El tema és molt interessant i, aquí, s'hi està de conya!

F.–Vinga, demana, però després no et queixis!

La Lola crida el cambrer, fa la comanda pertinent i, minuts més tard, endrapa la vianda i engoleix el mam amb el delit i la passió que caracteritzen els grans pecadors.

L.–A veure si ho he entès? Si al lexema **menj-** li afegeixo el sufix **-aré** tinc una nova paraula: *menjaré*! Oi que sí?

F.–No mengis tant i afina més, tros de quòniam! T'equivoques del tot perquè confons la FLEXIÓ verbal amb la DERIVACIÓ.

L.–Va, no et cremis, i explica-m'ho millor.

F.–Mira: en el cas de *menjaré*, **-aré** no és un SUFIX, sinó un MORFEMA VERBAL.

D'acord? I no podem dir que *menjaré*, ni *menjaves*, *menjaríem*, *mengeu*, etc., etc., siguin ben bé paraules distintes sinó «formes» diferents de la mateixa paraula, que és *menjar*.

L.–Capisco, capisco, no em miris així!

F.–Ara bé, *menjador* sí que és una paraula diferent, formada per DERIVACIÓ a partir del lexema **menj-** i del sufix **-dor**.

L.–Ara sí que ho he entès, Fina. Ara sí.

F.–Guaita, ara arriben en Pep i en Xavi.

L.–Jo m'obro, que tinc la roba al cotxe i no vull que em vegin així.

F.–Mira que arribes a ser bleda!